

ORGANIZAČNÝ PORIADOK OLYMPIÁDY ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY

Tento organizačný poriadok je vypracovaný v súlade so smernicou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 23/2017 o súťažiach.

ČI. 1

Charakteristika a poslanie OSJL

(1) Charakteristika súťaže

Olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry (ďalej len OSJL) je dobrovoľnou záujmovou činnosťou žiakov základných a stredných škôl. Je založená na systematickej skupinovej alebo individuálnej práci s talentovanými žiakmi. Organizuje sa každoročne ako predmetová postupová súťaž jednotlivcov – žiakov základných a stredných škôl a priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom, na ktorý ďalej nadväzuje. Odborne ju garantuje Slovenská komisia OSJL v spolupráci so Slovenskou asociáciou učiteľov slovenčiny (ďalej len SAUS). Vyhlasovateľom OSJL je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len MŠVVaŠ SR), ktoré súťaž garantuje po stránke:

- a) finančnej a organizačnej prostredníctvom okresných úradov v sídle kraja (ďalej len OÚ) a poverených organizácií a inštitúcií,
- b) odbornej a obsahovej prostredníctvom Slovenskej komisie OSJL, pričom pri obsahovom zabezpečení súťaže spolupracuje Slovenská komisia OSJL s metodicko-pedagogickými centrami a so SAUS.

(2) Poslaním OSJL je:

- prehľbovať, rozširovať a upevňovať komunikačné zručnosti žiakov základných a stredných škôl v slovenskom jazyku,
- rozširovať záujem žiakov o sebazvedelávanie a samostatnú tvorivú činnosť,
- zvyšovať záujem o slovenský jazyk a literatúru,
- zvyšovať záujem o štúdium slovenského jazyka na vysokých školách,
- umožňovať porovnanie vedomostí a zručností žiakov v rámci regiónov a na celoštátnej úrovni,
- prispievať k účelnému využívaniu voľného času žiakov ZŠ a SŠ.

ČI. 2

Štruktúra súťaže

(1) Na OSJL sa zúčastňujú žiaci základných aj stredných škôl v troch kategóriách:

kategória C – žiaci 8. a 9. ročníka základných škôl, žiaci 3. a 4. ročníka osemročných gymnázií,

kategória B – žiaci 1. a 2. ročníka stredných škôl, žiaci 5. a 6. ročníka osemročných gymnázií,

kategória A – žiaci 3. a 4. ročníka stredných škôl (resp. 5. ročníka), žiaci 7. a 8. ročníka osemročných gymnázií.

(2) OSJL sa uskutočňuje v postupových kolách¹:

- a) *školské kolá* – zúčastňujú sa na nich súťažiaci kategórií A, B, C, ktorí v škole prejavia o súťaž záujem,
- b) *okresné kolá* – zúčastňujú sa na nich súťažiaci kategórie C – víťazi školských kôl,
- c) *krajské kolá* – zúčastňujú sa na nich súťažiaci kategórií A a B – víťazi školských kôl a súťažiaci kategórie C – víťazi okresných kôl,
- d) *celostátne kolo* – zúčastňujú sa na ňom súťažiaci kategórií A, B, C, ktorí sa umiestnili v krajských kolách spravidla na prvom mieste.

Čl. 3

Odborné a organizačné zabezpečenie OSJL, činnosti odborných komisií

Riadenie súťaže

(1) OSJL po odbornej a obsahovej stránke riadia odborné komisie.

(2) Slovenská komisia OSJL zabezpečuje:

- odbornú a obsahovú náplň OSJL,
- poveruje vypracovaním úloh pedagógov slovenského jazyka z VŠ, SŠ a ZŠ,
- vydáva metodické, študijné a odborné materiály,
- vyhodnocuje priebeh a úroveň jednotlivých ročníkov OSJL,
- riadi a usmerňuje činnosť okresných a krajských komisií OSJL.

(3) Predsedu Slovenskej komisie OSJL vymenúva a odvoláva generálny riaditeľ príslušnej sekcie MŠVVaŠ SR na základe návrhu SAUS.

(4) Členov Slovenskej komisie OSJL vymenúva a odvoláva generálny riaditeľ príslušnej sekcie MŠVVaŠ SR na základe návrhu predsedu Slovenskej komisie OSJL. Slovenskú komisiu tvoria: predseda, podpredseda, pracovník IUVENTY – Slovenského inštitútu mládeže, vedúci autorského kolektívu, predsedovia krajských komisií OSJL, zástupcovia škôl a odborných inštitúcií.

(5) Krajská komisia OSJL po odbornej a obsahovej stránke riadi priebeh krajského kola OSJL. Predsedu krajskej komisie OSJL vymenúva OÚ na návrh predsedu Slovenskej komisie OSJL.

¹ Súťažiaci postupujúci do vyššieho kola súťaže musí byť *úspešným riešiteľom* OSJL. Pozri aj Čl. 3, ods. 10, bod e); ods. 11, bod e); ods. 12, bod e); Čl. 4, ods. 3 a Čl. 5., ods. 5.

- (6) Okresná komisia OSJL po odbornej a obsahovej stránke riadi priebeh okresného kola OSJL. Predsedu okresnej komisie vymenúva OÚ na základe návrhu predsedu krajskej komisie OSJL.
- (7) Členov okresnej (na základe návrhu predsedu okresnej komisie) a krajskej komisie (na základe návrhu predsedu krajskej komisie) vymenúva OÚ.
- (8) Členstvo v komisiách OSJL je čestné a nezastupiteľné. Funkčné obdobie predsedu a členov odborných komisií je trojročné.

Odborné a organizačné zabezpečenie súťaže a činnosti odborných komisií

(9) Vypracovanie testov pre školské kolá zabezpečia školské komisie OSJL. Testy pre okresné, krajské a celoštátne kolo pre všetky kategórie zabezpečí Slovenská komisia OSJL.

(10) Školské kolo

- a) Školské kolo súťaže pre všetky kategórie sa koná v základných a stredných školách.
- b) Školské kolo OSJL riadi a organizuje školská komisia OSJL, ktorú vymenúva riaditeľ školy a ktorú tvoria spravidla učitelia slovenského jazyka a literatúry.
- c) Úlohou školskej komisie je:
 - propagovať olympiádu medzi žiakmi, získavať ich do súťaže, pomáhať im odbornou radou, odporúčať im vhodnú literatúru,
 - zabezpečovať školské kolo po odbornej, obsahovej a organizačnej stránke.
- d) Školská komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a platnými MOP súťaže. Každú kategóriu hodnotí trojčlenná hodnotiacia komisia. Žiaci súťažiaci anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.
- e) Hodnotiacia komisia určuje poradie súťažiacich, predseda školskej komisie oboznamuje súťažiacich s výsledkami a vyhlasuje víťaza danej kategórie, pričom víťaz svojej kategórie postupujúci do vyššieho kola musí byť úspešným riešiteľom OSJL. Diplom pre víťazov podpíše predseda školskej komisie a riaditeľ školy.
- f) Školská komisia oznámi predsedovi okresnej komisie OSJL mená víťazov kategórie C a predsedovi krajskej komisie OSJL mená víťazov kategórií A a B.
- g) Predseda školskej komisie OSJL vyhodnotí priebeh a úroveň školského kola a hodnotiacu správu zašle predsedovi okresnej komisie OSJL (kategória C) a predsedovi krajskej komisie OSJL (kategórie A a B) do piatich dní po ukončení súťaže.

(11) Okresné kolo

- a) Okresné kolo OSJL sa koná pre víťazov školských kôl kategórie C.
- b) Okresné kolo zabezpečuje OÚ prostredníctvom poverených škôl a školských zariadení. Odbornú stránku garantuje okresná komisia OSJL. Poverená inštitúcia pozve víťazov školských kôl.

- c) OÚ vymenúva predsedu, členov okresnej komisie OSJL a hodnotiacej komisie pre kategóriu C tak, aby v nich boli zastúpení skúsení učitelia, prípadne zástupcovia metodicko-pedagogických centier.
- d) Okresná komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a platnými MOP súťaže. Každú kategóriu hodnotí trojčlenná hodnotiaca komisia. Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.
- e) Hodnotiaca komisia určuje poradie súťažiacich, predseda okresnej komisie oboznamuje súťažiacich s výsledkami a vyhlasuje víťaza danej kategórie, pričom víťazom kategórie postupujúcim do krajského kola OSJL musí byť úspešný riešiteľ OSJL. Diplom pre víťazov podpíše predseda okresnej komisie.
- f) Okresná komisia OSJL zhodnotí priebeh a výsledky súťaže a zašle hodnotiacu správu predsedovi krajskej komisie OSJL do piatich dní po skončení súťaže.

(12) Krajské kolo

- a) Krajské kolo OSJL sa koná pre víťazov okresných kôl kategórie C a víťazov školských kôl kategórií A a B.
- b) Krajské kolo zabezpečuje OÚ prostredníctvom poverených škôl a školských zariadení. Odbornú stránku garantuje krajská komisia OSJL. Poverená inštitúcia pozve víťazov okresných kôl (kategória C) a víťazov školských kôl (kategórie A a B).
- c) OÚ vymenúva predsedu, členov krajskej komisie OSJL a hodnotiacej komisie tak, aby v nich boli zastúpení skúsení učitelia, prípadne zástupcovia metodicko-pedagogických centier.
- d) Krajská komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a platnými MOP súťaže. Každú kategóriu hodnotí trojčlenná hodnotiaca komisia. Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.
- e) Hodnotiaca komisia určuje poradie súťažiacich, predseda krajskej komisie oboznamuje súťažiacich s výsledkami a vyhlasuje víťaza danej kategórie, pričom súťažiaci postupujúci do celoštátneho kola OSJL musia byť úspešnými riešiteľmi OSJL. Diplom pre víťazov podpíšu predseda krajskej komisie a prednosta OÚ.
- f) Krajská komisia OSJL zhodnotí priebeh a výsledky súťaže a zašle hodnotiacu správu predsedovi Slovenskej komisie OSJL a organizácii poverenej MŠVVaŠ SR do dátumu stanoveného v MOP platných pre daný ročník OSJL.

(13) Celoštátne kolo

- a) Celoštátne kolo sa koná pre žiakov, ktorí sa umiestnili v krajských kolách spravidla na prvom mieste v každej kategórii.²
- b) Celoštátne kolo OSJL zabezpečuje po odbornej a obsahovej stránke Slovenská komisia OSJL, po organizačnej stránke organizácia poverená MŠVVaŠ SR.

² Pravidlá postupu do celoštátneho kola upravujú MOP platné pre daný ročník OSJL.

- c) Slovenská komisia OSJL vymenúva trojčlenné hodnotiace komisie pre jednotlivé kategórie.
 - d) Slovenská komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a platnými MOP súťaže. Každú kategóriu hodnotí trojčlenná hodnotiacia komisia. Žiaci súťažia anonymne a dodržiavajú pravidlá súťaže.
 - e) Hodnotiacia komisia určuje poradie súťažiacich, predseda Slovenskej komisie OSJL oboznamuje súťažiacich s výsledkami a vyhlasuje víťaza danej kategórie. Diplom pre víťazov podpíše predseda Slovenskej komisie OSJL a minister školstva.
 - f) Slovenská komisia OSJL do 30 dní od ukončenia celoštátneho kola zhodnotí priebeh a výsledky súťaže a zašle hodnotiacu správu, výsledkovú listinu a prehľad zapojenia žiakov do súťaže na všetkých úrovniach MŠVVaŠ SR, organizácii poverenej zabezpečením celoštátneho kola OSJL a SAUS.
- (14)** Písomné práce súťažiacich uschováva organizátor príslušného kola OSJL do konca daného školského roka.

Čl. 4

Súťažné podmienky

(1) Súťažné zadania

Súťažné zadania pre žiakov v jednotlivých kategóriách a kolách OSJL sú v súlade s platnými MOP pre daný ročník OSJL. Zadanie pozostáva z dvoch častí – *písomnej* a *ústnej*. Písomná časť je tvorená didaktickým testom s rozličnými typmi úloh s rôznou kognitívnou náročnosťou, zameranými na prácu s textom, čítanie s porozumením a overenie vedomostí a zručností z jednotlivých jazykových rovín a teórie literatúry. K písomnej časti ďalej patrí tvorba vlastného textu, resp. transformácia textu, v ktorej má žiak preukázať schopnosť písať žánrovo a štýlovo diferencovane, s čo najväčšou možnou mierou originality. Ústna časť je tvorená samostatnou prípravou a prednesením rečnickeho prejavu na zadanú tému, pričom súťažiaci musí predniesť najmenej 10 viet naspamäť, využiť príznaky rečnickeho štýlu a uplatniť prvky verbálnej i neverbálnej komunikácie.

(2) Hodnotenie vedomostí a zručností súťažiacich

Hodnotiace komisie sa pri hodnotení výkonov súťažiacich riadia pokynmi na hodnotenie uvedenými v MOP platných pre daný ročník OSJL. Správnosť odpovedí v didaktickom teste hodnotí komisia na základe kľúča správnych odpovedí. Každá testová položka sa hodnotí celočíselne jedným bodom. Tvorba vlastného textu/transformácia textu je hodnotená podľa piatich kritérií: *dodržanie žánra a témy, výstižnosť, originalita textu, jazyková zložka (lexika, gramatika, štýl), pravopis*. Pri nedodržaní prvého spomínaného kritéria sa táto časť súťaže súťažiacemu hodnotí 0 bodmi. Ústna časť súťaže je

hodnotená podľa troch kritérií: *výstavba textu, prednes (výslovnosť, dodržanie prozodických vlastností), celkový dojem (vystupovanie, verbálne a neverbálne prejavy)*.

(3) Hranica úspešnosti

Súťažiaci sa stáva *úspešným riešiteľom* daného kola OSJL po dosiahnutí určitého počtu bodov stanoveného v MOP platných pre aktuálny ročník OSJL.

(4) Stanovenie poradia súťažiacich

Vo všetkých kategóriách a kolách OSJL v prípade rovnosti celkového počtu bodov u viacerých súťažiach je rozhodujúcim počet bodov v didaktickom teste. V prípade rovnosti bodov dosiahnutých v didaktickom teste je ďalším kritériom rozhodovania počet bodov v druhej písomnej časti súťaže (tvorba vlastného textu/transformácia textu). V prípade opätovnej zhody počtu bodov hodnotiaca komisia rozhodne o víťazovi kategórie na základe dosiahnutého vyššieho skóre v čiastkovom kritériu *originalita textu* v časti tvorba vlastného textu/transformácia textu, resp. v čiastkovom kritériu *celkový dojem (vystupovanie, verbálne a neverbálne prejavy)* v ústnej časti súťaže.

ČI. 5

Podmienky účasti žiakov v súťaži a rámcový postupový kľúč

- (1)** Podmienkou účasti žiakov v okresnom, krajskom a celoštátnom kole OSJL je včasné zaslanie správne vyplnených prihlášok na aktuálnych tlačivách organizátorovi daného kola. Nesprávne vyplnené a neskoro zaslané prihlášky nemusí organizátor akceptovať.
- (2)** Žiak súťaží v kategórii, ktorá zodpovedá typu školy, ročníku a ďalším kritériám, ktoré sú uvedené v organizačnom poriadku a aktuálnych MOP.
- (3)** Súťažiaceho nie je možné zaradiť do vyššieho kola súťaže bez absolvovania nižšieho kola.
- (4)** Na účasť neploletých žiakov na súťaži mimo sídla školy je potrebný písomný súhlas ich zákonného zástupcu.
- (5)** Pri prihlasovaní do vyššieho kola súťaže je potrebné dodržať postupový kľúč: víťaz konkrétnej kategórie v nižšom kole postupuje do vyššieho kola, ak *je zároveň úspešným riešiteľom* OSJL. V prípade odôvodnenej neúčasti víťaza postupuje do vyššieho kola súťaže náhradník – úspešný riešiteľ OSJL, ktorý sa umiestnil na 2. mieste v príslušnej kategórii.

ČI. 6

Práva a povinnosti súťažiacich

- (1)** Súťažiaci majú právo byť včas a v dostatočnom rozsahu informovaní o organizovaní súťaže a o podmienkach účasti v nej.

- (2) Súťažiaci majú právo byť vopred oboznámení s kritériami hodnotenia a po absolvovaní súťaže dostať *diplom* alebo *potvrdenie o účasti a umiestení* v príslušnom kole OSJL.
- (3) Protest proti výsledkom a priebehu súťaže je možné podať predsedovi príslušnej komisie najneskôr do 7 pracovných dní od vyhlásenia výsledkov daného kola.
- (4) Súťažiaci sú povinní riadiť sa týmto organizačným poriadkom, MOP platnými pre daný ročník súťaže, sú povinní dostaviť sa na súťaž včas a rešpektovať rozhodnutia Slovenskej komisie OSJL.

ČI. 7

Odborná príprava súťažiacich

Žiaci sa pripravujú na jednotlivé kolá OSJL samostatne, resp. pod vedením svojich vyučujúcich alebo ďalších odborníkov. Celková príprava žiakov na OSJL je v kompetencii školy, ktorú žiak navštevuje.

ČI. 8

Finančné zabezpečenie súťaže

- (1) Školské kolá OSJL sú zabezpečované z rozpočtov škôl.
- (2) Okresné a krajské kolá OSJL finančne zabezpečujú príslušné OÚ.
- (3) Celoštátne kolo OSJL finančne zabezpečuje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže z finančných prostriedkov poskytnutých MŠVVaŠ SR formou kontraktu. Z rozpočtu súťaže uhrádza náklady na celoštátne kolo (ubytovanie, strava, prenájom miestností, občerstvenie, tlač diplomov, výrobu medailí, ceny víťazom, náklady na sprievodný program, materiál na praktické úlohy, cestovné a honoráre členom porôt a oficiálnemu dozoru), zasadnutia komisií (občerstvenie, cestovné), honoráre autorom, recenzentom, za organizačno-technické zabezpečenie podujatí a ďalšie náklady na podporné aktivity v súlade s poslaním súťaže. Návrh rozpočtu a odpočet čerpania pre OSJL v rozsahu poverenia kontraktom predkladá IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže v stanovených termínoch MŠVVaŠ SR po prediskutovaní so Slovenskou komisiou OSJL.
- (4) Na finančnom zabezpečení OSJL sa môžu podieľať aj spolupracujúce organizácie a sponzori.

ČI. 9

Bezpečnosť a ochrana zdravia súťažiacich

- (1) Za bezpečnosť a ochranu zdravia súťažiacich počas jednotlivých kôl a sprievodných podujatí zodpovedá organizátor príslušného kola, ktorý musí dôsledne dodržiavať bezpečnostné a hygienické zásady platné pri práci s deťmi a mládežou.

- (2)** Pedagogický zamestnanec poverený sprevádzaním žiakov do miesta konania súťaže a späť je povinný dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov podľa § 152 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Čl. 10

Kontaktné údaje organizátora celoštátneho kola OSJL

Organizátorom OSJL na celoštátnej úrovni je IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4, tel.: 02/592 96 108, 02/592 96 274, 02/592 96 204; iuventa@iuventa.sk, www.iuventa.sk, www.olympiady.sk.

Čl. 11

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa Organizačný poriadok Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry, schválený MŠVVaŠ SR pod číslom 2010-9869/21142:1-913.

Čl. 12

Schválenie a účinnosť

Tento organizačný poriadok schválilo MŠVVaŠ SR dňa 14. septembra 2017 pod číslom 2017-13229/42192:2-10B0 s účinnosťou od 1. januára 2018.